

Ritva Elomaa ps ym.

Kirjallinen kysymys eläinsuojeluviranomaisten toiminnasta ja eläinsuojelurikosten rangaistuksista

Eduskunnan puhemiehelle

Eläinsuojelurikos on rikos, jossa yhtä tai useampaa eläintä kohdellaan julmasti tai tarpeetonta kärsimystä aiheuttaen. Kyseessä voi olla tahallinen teko tai törkeä huolimattomuus. Eläinsuojelurikos voi olla lievä, tavallinen tai törkeä. Eläinten kaltoinkohtelu on erityisen julmaa, koska eläin on usein ihmisen armoilla ja puolustuskyvytön. Lisäksi eläimiin kohdistuvista laiminlyönneistä tai väkivallasta seuraavat rangaistukset ovat tällä hetkellä sen verran kevyitä, etteivät ne toimi riittävänä pelotteena tekojen ehkäisemiseksi. Eläinsuojelurikoksista on useimmiten rangaistuksena vain pieni sakko. Ehdottomaan vankeuteen tuomitaan vain todella harvoin. Pääsääntöisesti eläinsuojelurikoksesta selviää sakkorangaistuksella ja määräaikaisella eläintenpitokielolla. Lisäksi eläintenpitokieltojen valvonta ei ole käytännössä kovin tehokasta, ja rangaistuksen noudattamisen valvonta perustuu käytännössä eläinsuojeluviranomaisen tietoon tulleeseen epäilyyn eläintenpitokielon rikkomisesta. Näin ollen eläintenpitokieltoa rikkovien henkilöiden kiinnittäminen on varsin epätodennäköistä.

Eläinsuojelulain perusteella viranomaisilla on valtuudet toimia eläinten hyväksi, kun kaltoinkohtelua tapahtuu ja tarvittaessa viranomainen voi hyödyntää pakkokeinoja. Tapaukset tulee selvittää viivytyksettä. Poliisi puolestaan hoitaa tarvittaessa esitutkinnan, kun epäillään, että eläin on joutunut rikoksen uhriksi. Eläinsuojelulain mukaan eläimiä on kohdeltava hyvin eikä niille saa aiheuttaa tarpeetonta kärsimystä. Lisäksi tarpeettoman kivun ja tuskan tuottaminen eläimille on kielletty. Tämän eläinsuojelulain kirjauksen pohjalta olisi tärkeää tehostaa eläinsuojelun parissa työskentelevien viranomaisten toimintaa merkittävästi. Myös pakkokeinojen käytön tulisi olla tehokasta, jotta eläimiä voitaisiin suojella nykyistä paremmin. Nykyinen lainsäädäntö mahdollistaa jo varsin laajan puuttumisen eläimiin kohdistuviin väärinkäytöksiin. Ongelmat liittyvät puutteellisiin resursseihin ja lainsäädännön mahdollistamien keinojen soveltamiseen käytännön viranomaistoiminnassa.

Ongelmia ilmenee muun muassa eläintiloilla ja teurastamoilla sekä myös lemmikki- ja harrastuseläinten kohdalla. Viime aikoina esille on noussut äärimmäisen törkeä koiriin kohdistunut väkivalta suojelukoira-harrastuksen yhteydessä. Oikeutta eläimille -yhdistys julkaisi salaa Paimiossa ja Loviisassa kuvattua videomateriaalia, jossa koiria potkitaan, lyödään ja kuristetaan. Lisäksi koirilla käytetään sähköpantoja, ja niitä koulutetaan antamalla kovia ja pitkäkestoisia sähköiskuja. Laittoimien koirankoulutusmenetelmien ja -välineiden käyttö on yksiselitteisesti erittäin tuomittavaa. Esimerkkitapauksessa eläinsuojelurikoksen tunnusmerkistö täyttyy selvästi videoissa

Kirjallinen kysymys KK 289/2021 vp

esitetyn materiaalin perusteella. Väkivaltainen koulutus ylittää toistuvuutensa ja raakuutensa perusteella törkeän eläinsuojelurikoksen rajan.

Yleisesti ottaen eläinsuojelurikokset ovat tekojen julman luonteen ja eläimen puolustuskyvyttömyyden perusteella äärimmäisen tuomittavia. Tämän tulisi näkyä myös rangaistuksissa. Suuri osa eläinsuojelurikoksista tulisi tekojen raakuuden tai toistuvuuden nojalla tulkita törkeiksi. Tällä hetkellä rangaistukset ovat liian lieviä suhteessa tekoihin. Eläinten oikeuksien toteutumisen ja niiden hyvinvoinnin edistämisen nimissä rangaistuksia on tiukennettava tuntuvasti.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus tulee tehostamaan eläinsuojelun parissa työskentelevien viranomaisten toimintaa ja helpottamaan pakkokeinojen käyttöä tarvittaessa eläinsuojelun tehostamiseksi,

onko hallitus valmis harkitsemaan eläinsuojelurikosten rangaistusten tiukentamista eläinten oikeuksien toteutumisen ja hyvinvoinnin turvaamiseksi ja

miten tullaan varmistamaan, että suojelukoiraharrastuksessa ja muussa eläinten koulutuksessa esiintyviin väärinkäytöksiin voidaan puuttua nykyistä tehokkaammin?

Helsingissä 29.4.2021

Ritva Elomaa ps
Kaisa Juuso ps
Sheikki Laakso ps
Veikko Vallin ps
Mari Rantanen ps
Leena Meri ps